

การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสารด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของแม่: ศึกษากรณี เฟซบุ๊กแฟนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ”*

พรรณวดี ประยงค์¹

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของแม่: ศึกษากรณีเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ” เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในหัวข้อเดียวกัน² ที่มุ่งศึกษาถึงสภาวะทางสังคมและจิตใจของแม่ที่ส่งผลต่อการใช้สื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ” รวมถึงประโยชน์ ความพึงพอใจ และผลอื่นๆ ที่อาจตามมาจากการใช้เฟซบุ๊กแฟนเพจดังกล่าว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) แม่ 18 คน ที่ติดตามเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ” ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มแม่ที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มว่าที่แม่ กลุ่มแม่่มือใหม่ และกลุ่มแม่มือโปร โดยมีข้อสันนิษฐานว่า ระยะเวลาของความเป็นแม่และประสบการณ์ความเป็นแม่ที่แต่ละคนมีไม่เท่ากัน อาจส่งผลต่อสภาวะทางสังคมและจิตใจ ความคาดหวัง การได้รับประโยชน์และความพึงพอใจ รวมถึงผลอื่นๆ ที่ตามมาที่อาจแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตจากสภาวะทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับเศรษฐกิจและการศึกษา ค่านิยมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ ลักษณะการเปิดรับสื่อ ประสบการณ์ความเป็นแม่ และการหนุนช่วยจาก

* วันที่รับบทความ 27 กุมภาพันธ์ 2562; วันที่แก้ไขบทความ 11 มีนาคม 2562; วันที่ตอบรับบทความ 13 มีนาคม 2562.

¹ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาสื่อสารองค์กร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

² โครงการวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของแม่: ศึกษากรณีเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ” ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2560.

คนใกล้ชิด และปัจจัยจากสภาวะทางจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกต่อบทบาทความเป็นแม่ และทัศนคติต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาข้อมูลจาก เพชบุรีกแพนเพจ “สุธีรา เอื้อไพโรจน์กิจ” โดยมีความแตกต่างกันในรายละเอียด ระหว่างแม่แต่ละกลุ่ม แม่ทุกคนได้รับประโยชน์และความพึงพอใจจากการใช้ เพชบุรีกแพนเพจดังกล่าว ทั้งด้านข้อมูลข่าวสารและด้านจิตใจ ตลอดจนการใช้เพชบุรีกดังกล่าวยังนำไปสู่ผลอื่นๆ ที่แม่แต่ละคนอาจไม่ได้คาดหวังไว้ อาทิ การส่งเสริม อัตลักษณ์ความเป็นแม่ ความภาคภูมิใจต่อบทบาทความเป็นแม่ของเพศหญิง และการตั้งเป้าหมายในการให้นมแม่ที่ยาวนานขึ้น

ผลการศึกษาข้างต้นได้นำไปสู่การอภิปรายผลงานวิจัยที่น่าสนใจหลาย ประการ อาทิ การเปลี่ยนมือของผู้นำความคิดเห็นด้านการเลี้ยงลูกและการให้ นมแม่จาก “มารดา” ไปสู่ “ผู้เชี่ยวชาญ” บนสื่อใหม่ วาทกรรมนมแม่กับการ ประกอบสร้างอัตลักษณ์ของแม่บนสื่อใหม่ รวมไปถึงประเด็นอำนาจของผู้หญิง ที่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ความเป็นแม่ เพชบุรีก แพนเพจ

Social Media Usage of Mothers for Seeking Information about Mother's Breastfeeding: The Case Study of "Sutheera Uerpairojkit" Facebook Fan Page

Punwadee Prayong

Abstract

The article entitled "Social Media Usage of Mothers for Seeking Information about Mother's Breastfeeding: The Case Study of "Sutheera Uerpairojkit Facebook Fan Page"", attempts to study mother's social and mental conditions which affect the use of Facebook Fan Page, "Sutheera Uerpairojkit". Also, it aims to observe advantages, gratifications and the potential consequences from visiting the Fan Page. The paper offers a method of an in-depth interview of 18 mothers, following the Fan Page. The researcher divides the samples into three groups including: a mother-to-be, a new mother, and an experienced mother. The central hypothesis is that the difference in the length and experience of being a mother can influence the social and mental conditions, expectation, interest and gratification as well as other various impacts.

The analysis reveals that: the social condition factors which are age, economic and education level, social value relating to mother breastfeeding, media reception characteristics, mothering experiences, and assistance from surrounding people: and mental condition factors which are feelings toward a mother's roles and attitudes toward mother breastfeeding: are correlated with the searching of information in Sutheera

Uerpairojkit Facebook Fan Page. However, the details in each group are dissimilar. The mothers in each group are satisfied with Sutheera Uerpairojkit Facebook Fan Page with both information and mental benefits. Moreover, using the page can bring the unexpected outcomes from the mothers. The page additionally promotes mothering identity, pride of mother role, and intention to prolong the mother breastfeeding.

The research result leads to other research discussions involving: the change of opinion leader about mother breastfeeding from mother to online social media experts: the discourse of mother breastfeeding and the construction of mother identity on new media: as well as the relation of woman's power and mother breastfeeding, as such.

Keywords: social media, information seeking, motherhood, facebook fan page

ที่มาและความสำคัญ

“นมไหนใครว่าแน่ นมแม่ดีที่สุด” คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของนมแม่ได้เป็นอย่างดี “นมแม่” ถือเป็นสิ่งสำคัญแรกสุดที่ผู้เป็นพ่อแม่คำนึงถึง อันเป็นสิทธิอันชอบธรรมพื้นฐานประการหนึ่งที่ลูกพึงได้รับจากแม่ เนื่องจากการยอมรับว่าเป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยแรกคลอดจนกระทั่ง 6 เดือน ในน้ำนมแม่มีสารอาหารสำคัญกว่า 200 ชนิดที่เหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตของทารก อาทิ เซลล์เม็ดเลือดขาว สารในระบบภูมิคุ้มกัน ฮอโมน และสารคัดหลั่งจากตัวแม่ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2555) เมื่อพิจารณาในด้านจิตวิทยา การให้นมแม่มยังถือเป็นการสร้างและส่งเสริมสายสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก เป็นกระบวนการสื่อสารที่แนบแน่นใกล้ชิด เปรียบเสมือนอาหารใจที่ส่งผ่านความรักของผู้เป็นแม่ไปสู่ลูก ในขณะที่ลูกเองก็จะรู้สึกว่ามีคนคอยอุ้มชูเลี้ยงดู และรู้สึกถึงความมั่นคงที่แม่มี